СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 2-го вересня 1947. | No. 203. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, September 2, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном. Тел. „Свободи": Bergen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: Bergen 4-1016. THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА В ОЖИДАННІ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ УПРОДОВЖ 40 ДНІВ

Вашингтон. — З огляду на важні конференції, які відбуваються під пору в справі замирення світу, високі урядовці у столиці мусять приготовлятися на всякі можливості. Паризька конференція представників 16 держав має вирішити розміри допомоги, яку мала б Америка дати Европі на підставі Пляну Маршала. Це вимагає докладних студій американських фінансів і ресурсів і ці студії переводять уже три комісії, наставлені президентом Труманом.

Окремо працює конгрес над положенням в Европі і з такою метою виїхала делегація 19 конгресменів до Европи в товаристві економічних і технічних експертів. Пізніше поїде туди ще сенатська делегація з подібними завданнями.

Наради американських і британських експертів в справі продукції і розподілу вугілля з Рурщини звязані з економічним положенням в Англії й тому запрятують уми американського федерального уряду. Дальше важливі є рішення Міжамериканської Конференції в Ріо, поїздка до Бразилії президента Трумана, а не малої ваги для засування світових подій матиме Асамблея Обєднаних Держав, яка збирається у Ню Йорку в половині вересня. Всі оті й інші події кажуть урядові надіятися важливих рішень упродовж найближчих 40 днів.

ПІДГОТОВА ПОТЯГУ СВОБОДИ.

Ню Йорк. — Фундація Американської Спадщини пригадує, що вже 17 вересня виїде в дорогу по цілій Америці Потяг Свободи, який повезе з собою найважливіші документи, які вказують на розвиток ідеї свободи в Злучених Держав. Тому, що документи це найцінніша історична спадщина, вози Потягу Свободи забезпечено перед вогнем та іншими елементарними [illegible] а в них находяться вогнетревалі уладження. Щоб охоронити документи перед впливали погоди, вставлено у вагонах регулятори температури з більшою Сдбайливістю, ніж це робиться для вигоди людей. Самі документи покладені в окремі рямці й скринки з пластику й покриті шклом для недопущення до будьяких ушкоджень під час оглядання їх публикою.

КОНВЕНЦІЮ ПОЛЬСЬКОГО „ЗВИОНЗКУ" ПОКІНЧЕНО ВИБОРАМИ.

Клівленд, Огайо. — Після покінчення конвенційних нарад Польського Народного Союзу ухвалено різнородні резолюції, а теж переведено вибір головного уряду. Дотеперішній предсідник Кароль Розмарек вибраний поновно на своє становище більшістю голосів, а цензором вибраний суддя Блер Ф. Гунтер з Питсбурга. Розмарека вибрано на підставі його звіту, що за останньої каденції Звйонзек прибдав нового маєтку на $18,000,000 і придбав 30,000 нових членів.

ХОРВАТСЬКИЙ ПРОВІДНИК Д-Р МАЧЕК В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — Д-р Володимир Мачек, провідник хорватської селянської партії, який вирятувався зпід режиму Тіта, приїхав на часовий побут до Злучених Держав. У розмові з кореспондентами він натаврував гострими словами режим Тіта, називаючи його найбільше комуністичним поза межами Росії. Він виявив, що в Югославії подавляюча більшість населення є ворожо настроєна до режиму Тіта, який є тепер гірший, ніж колись було Ґештапо, одначе там нема сили, яка повалила б цей режим, бо він спирається на совєтську армію. Про цілі Росії сказав Мачек, що вона хоче збольшевичити цілий світ, включаючи й Америку. Він приїхав до Америки з Парижа, щоб помогти привернути волю його країні й народові.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ СЛІДСТВА НАД РІЛЬНИЧИМИ КООПЕРАТИВАМИ.

Форт Колинс, Колорадо. — На зібранні провідників з Американського Кооперативного Інституту винесено протест проти переводження слідства в конгресі над кооперативним рухом. Слідство почато негайно після перервання слідства над будівничим літаків Гюзом і воно має на цілі піднести податок для кооператив. На 6,000,000 фармерів у Злучених Державах понад 60% з них належить до рільничих кооператив. Вони були прихильні до Республиканської Партії при останніх виборах, але тепер, коли республиканська більшість в конгресі пішла проти їхніх інтересів, вони починають ворожо відноситися до республиканців.

МАРКЕНТОНІО ЗА ТРЕТЮ ПАРТІЮ.

Ню Йорк. — Конгресмен Віто Маркантоніо, який в конгресі все йде по лінії комуністів, видав зазив за створення третьої політичної партії для виборів в 1948 р. Як мотив цього зазиву Маркантоніо подає змагання „до миру й демократії".

Як Україна дісталась до Обєднаних Держав?

ВИЯСНЯЄ ЦЕ ДЖЕЙМС Б. РЕСТОН В „ГАРПЕРС МЕГЕЗИН" НА ПІДСТАВІ РОЗМОВИ СТАЛІНА З РУЗВЕЛТОМ.

Співробітник часопису Ню Йорк Таймс, Джеймс Б. Рестон, подає різні цікаві подробиці з аліянтської конференції в Ялті, а між тим описує теж, як це сталося, що президент Рузвелт згодився на допущення України і Білорусі до Організації Обєднаних Держав. Рестон каже, що при кінці нарад у Ялті Сталін заявив Рузвелтові, що хотів би ще поговорити про „особливе положення деяких совєтських держав". Рузвелтові вже передше дали знати, що Сталін хотів би, щоб усі „совєтські держави" стали членами Обєднаних Держав. Дорадники Рузвелта заявились проти цього, кажучи, що якби на таке згодитись, то був би створений таким чином при голосуванню совєтський блок і Совєти мали б у всьому перевагу. Тоді Рузвелт мав сказати Сталінові, що коли б він згодився на його пропозицію, то мусів би вимагати представництва теж і для 48 американських стейтів. Це дуже невдоволило Сталіна і він подразнений встав, обійшов стіл, вернув на своє місце за столом і сказав Рузвелтові; „Ви думаєте, що ви, на Заході, одинокі маєте клопоти з внутрішніми справами. Можу вас запевнити, що воно так не є. В мене теж є серіозні труднощі з деякими з моїх держав, зокрема з тими, що дуже потерпіли в часі війни. Прошу окремого представництва не для усіх совєтських республик, а тільки для Білорусі й України".

Добродушний Рузвелт, пише Рестон, був дуже тронутий словами Сталіна і, як політичний діяч співчував зі Сталіном. Це ж Сталін, символ безграничної влади, отверто признався, що „ і в нього не все в порядку", та що „йому треба шукати якихсь способів, щоб догодити деяким з його держав", так, як Рузвелтові приходилось не раз догоджувати різним стейтам. Тільки, каже Рестон, Рузвелт забув, що Обєднані Держави це спілка „незалежних держав", а „Україна і Білорусь не є більш незалежними, як стейти Ню Йорк чи Тексас".

МІСІЯ МИТРОПОЛИТА ГРИГОРІЯ, ЯКИЙ ПРИБУВ З СОВЄТІВ — НЕВДАТНА.

Російський часопис „Новое Русское Слово", який виходить у Ню Йорку, подає в числі з 28. серпня б. р. від свого кореспондента з Сан Франсиско П. Дроздова, що православний митрополит Теофіль, який вернув щойно з Голивуд до Сан Франсиско, не думає їхати до Ню Йорку на переговори з митрополитом Григорієм, висланником московського патріярха. Митроп. Григорій прибув недавно до Америки з Ленінграду, щоб тут полагодити церковний спір у російській православній церкві, який існує через справу звязку з московським патріярхатом. Митрополит Теофіль заявив, що місія митроп. Григорія „провалилась", та що „американська православна церква завжди була свобідною і свобідною остане". Це сказано в тому розумінню, що московський патріярх вимагав від російських православних в Америці безоглядного підданства. Це домагання він вправді тепер змодифікував, але й це не вдоволило митрополита Теофіля та його однодумців, які домагаються повної авто[illegible] митрополит Григорій, заявив, що якщо становище митроп. Теофіля буде йому подане офіціяльно, то він поступить з ним, нажаль, в такий спосіб, як йому доручають його повновласти, дані московським патріярхом.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ РАТУВАВ ЖИДІВ.

„Українець у Франції" (Ч. 22) подає за жидівською газетою „Ібергáнг" таке:

„Багато жидівських дітей скривалося в монастирях і виховних заведеннях, які провадили монахині. Були випадки, коли священики звертались до жидівських представників з предложенням, що вони приймуть певну скількість дітей під свою опіку. Так у Львові Митрополит Шептицький врятував у підземеллях свого монастиря 15 дітей і декілька дорослих жидів. Одночасно Митрополит Шептицький видав у цій справі заклик до других українських священиків. Український священик врятував у Львові 12 жидівських дівчат. По відступі німецьких військ передано тих дітей жидівському комітетові у Львові. Декого з тих священиків, які допомагали рятувати жидівських дітей, арештовано та відіслано до Освенціма й інших кацетів".

ТИЖДЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Розіслано до газет програму „Тижня Обєднаних Держав". Святкування зачнеться в Ню Йорку в Ракефелер Плаза в неділю, 14. вересня, народніми танками різних національностей, хоровими виступами та промовами. Провід у національних таках різних національностей, що є членами ОД, є в руках Михайла Германа, американського українця.

Боротьба з Совєтами на просторі від Адріятику аж до Скандинавії

ВЕДЕ ЇЇ, ПИШЕ ГОЛЯНДСЬКА ГАЗЕТА, УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ, СКРІПЛЕНА БАЛТІЙЦЯМИ, БІЛОРУСАМИ, ПОЛЯКАМИ, СЛОВАКАМИ, МАДЯРАМИ.

Голяндський тижневик "DE LINIE", який виходить в Амстердамі, розписався в числі з 1. серпня б. р. дуже широко про „фантастичні події", що діються між Перемишлем і Києвом, а далі на просторах між Адрійським морем і скандинавськими краями. Найбільше уваги присвячено боротьбі Української Повстанської Армії. Стаття покликується спершу на різні чужі газети з місяця липня, які писали про український революційний рух та боротьбу за українську незалежність. З цього писання часопис заключає, що „в східній Европі діють речі, великої ваги". Потім іде аналіза повоєнних відносин у східній Европі, на території Берлін-Владивосток. На цій території, пишеться далі, існує український підпольний рух, в якому беруть участь українські патріоти, що є за українську незалежну державу. Вони вели боротьбу з Гітлером вже в 1941 році, коли націсти зробили велику помилку і старались поневолити Україну. Тоді й повстала Українська Повстанська Армія, яка боролась проти подвійних окупантів: німецьких і кремлівських, спираючись на тих ідеалах, які проголосив президент Рузвелт у своїх Чотирьох Свободах. Тих борців називає совєтська пропаганда „фашистськими бандитами". Равом з українцями боряться теж інші народи, які гноблені Кремлем. В статті подано обширніше, як побудована Украінська Повстанська Армія, які має засоби та в який спосіб веде боротьбу в надзвичайно важких обставинах, вдержуючи при цьому звязок зі Заходом. Далі згадується за три-державний договір — Росії, Польщі та Чехословаччини — в справі ліквідації Української Повстанської Армії. Кажеться, що проти УПА вислано три польські дивізії, один російський армейський корпус, одну гірську чеську дивізію, а крім цього ще й різні поліційні відділи.

ЗАВЗЯТІ БОЇ ЩЕ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

Наслідком цього прийшло до завзятих боїв між українськими повстанцями з УПА і армією, зібраною Совєтами. Це не-офіційна війна, яка ще далі триває. Вона ведеться на просторах між Дністром, Прутом і Дунаєм. Є звідомлення про бої між Тирасполем і Одесою, про гарматню стрілянину між Рівнем і Ковлем. Для борців і симпатиків УПА совєтський уряд не має ніякої пощади. Ясно, що повстанці відплачуються Совєтам в такий самий спосіб.

АПОКАЛІПТИЧНІ ЇЗДЦІ В УКРАЇНІ:

Описавши ці „фантастичні події", стаття кінчиться тим, що „Апокаліптичні їздці" їздять по Україні, борючись за права гуманності серед руїн смерти і ненависти. Вони ще стоять при своїм. Та чи вкінці вони таки мають згинути? В таке не віримо".

„НОВИЙ КРАВЧЕНКО"

Так називає Мадам Табуї високого совєтського старшину, що втік до Франції.

Париж. — Не зважаючи на велику довірочність, зберігану паризькою поліцією, поговіркою Парижа стала втеча таємного високого старшини зпід Совєтів. Цей старшина перебуває тепер у Франції. Його імя, як кажуть, є Чапаріце, а часопис Франс-Діманш твердить, що він є головою генерального штабу совєтських військових сил у совєтській окупаційній зоні Німеччини.

Женевієв Табуї пише в „Франс о Комба", що цей втікач це „Новий Кравченко", який може грати важну ролю в найближчих місяцях. Він наперед утік до малого містечка в Австрії, а тепер перебрався до Парижа і приміщений в малім готелі на передмістю, про це знає лиш голова спеціяльної французької розвідчої служби, Марсель Відаль. Доки його доля не буде вирішена, його тримають під дбайливим доФранції.

МАСОВІ ЗВІРСТВА В ПУНДЖАБІ.

Лагор, Пакистан. — Провірка положення й знищення, а теж безупинних боїв та закладання таборів для біженців у Пунджабі є свідоцтвом, що населення Індії найшлося в стані війни не більше як у два тижні після проголошення незалежности. — таку характеристику подій висилає кореспондентка Ню Йорк Гералд Трибюн до свого часопису. Це може й новий рід війни, одначе це війна. У ній нема ідейного напрямку й нема фронту, а навіть і самий ворог є неясний. Та вислід оцеї війни є все той самий: дике завзяття по обох боках границі між Пакістаном та Гіндустаном, масова смерть, масова еміграція. Ця війна не нищить вояків, але жінок-господинь і вуличних хлопців. Вона подібна до божевілля, яке шаліє між музулманами в Лагор і можовують на 20,000, а [illegible] у цій війні [illegible] деться на релігійній підставі і лишає усьмішку на устах небіжчиків. В цьому саме її трагедія.

ПОДОРОЖНІ ДОВКОЛА СВІТУ В ЛОНДОНІ.

Лондон. — Сюди прибули два американські летуни, які летять довкруги землі малим одномоторовим літаком. Це Джордж Труман з Лос Анджелес і Клиф Івенс з Вашинґтону. Вони вибралися в дорогу 8 серпня і перелетіли вже океан, через Ґренландію й Ісляндію. Оба подорожні це колишні пілоти американської армії.

АМЕРИКА ЗА ЗМЕНШЕННЯ ДОПОМОГИ В ПЛЯНІ МАШАЛА.

Париж. — Високі американські урядовці, які прибули до Франції на підготову рішальної участи Америки в европейських справах під час конференції 16 держав для наладнання Пляну Маршала, заявляють, що Америка мусить значно обтяти свою допомогу. Американці домагаються, щоб ця допомога не перевищала суми 30 більйонів упродовж чотирьох років і щоб усі 16 держав поробили старання для як найбільшої продукції у своїх країнах.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ВИПРОДУКУВАТИ ЗАЛІЗА В КІЛЬКОСТІ З 1936 Р.

Берлін. — Західна Німеччина, яка складається з американської й британської окупаційних зон має випродукувати річно 10,7000,000 тон сталі річно, є стільки, що продукувала ціла Німеччина в 1936 р. Такий плян виробили американські й британські експерти, щоб піднести промислову продукцію Німеччини й зменшити кошти її утримання теперішніми окупантами. З самого вивозу сталі має Німеччина дістати два більйони долярів річно, отже на 15% більше ніж вона діставала три роки перед вибухом другої війни.

ПОЛЬСЬКІ ВОЯКИ В ІТАЛІЇ В РОЗПУЧЛИВІМ ПОЛОЖЕННІ.

Рим. — За звідомленнями з польських джерел польські вояки, які боролися по стороні Аліянтів, находяться тепер в розпучливім положенні. В околиці Форлі вони уладили демонстрацію, машируючи на британську головну кватиру з домаганням харчів й інших життєвих засобів. Повернувши до табору вони почали голодовий страйк.

РОЗІГНАЛИ ЄГИПЕТСЬКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Лейк Сокcес, Ню Йорк, 28 серпня. — В часі, коли в Раді Забезпеки Обєднаних Держав велася дискусія у справі англійсько-єгипетського спору, прибула до будинку Обєднаних Держав товпа демонстрантів з американців єгипетського роду, яких підтримала Краєва Морська Юнія. Демонстранти вигукували проти „британського імперіялізму" та обзивали „Обєднану Нільську Область". Прибули з американськими та єгипетськими прапорами. Демонстрацію зорганізували два єгиптяни, Мустафа Момен та Агмед Камель Котб, яких, як відомо, недавно викинено з салі нарад Ради Забезпеки, куди вони діставались як гості. Демонстрацію скоро розігнала поліція.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерсі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЛАСНИМИ ОЧИМА

Остання сесія конгресу не відповіла на питання, звязані з хаосом в Европі, спричиненим у великій мірі воєнним лихоліттям, нуждою, голодом. Ці питання були предложені конгресові й вимагали такої відповіді, яка коштує грошей, багато грошей, коли брати під увагу хоч би ратування та переселення великої маси скитальців. Як конгрес зійдеться на нові наради в січні наступного року, чи може скорше, ці питання вирину знову і будуть додані до них ще нові.

Саме тепер радить в Парижі Економічна Конференція, а її учасники ломлять собі голову, який то плян предложити Злученим Державам, бо з різних звітів виявляється, що нужда в Европі куди більша, як думано. Через це треба на економічну регабілітацію такої великої суми, що лячно її представити американцям навіть тоді, коли її зменшиться до половини. Що її доконче треба, видно найкраще по тім, що дві третині цеї суми призначені на харчі.

Як зазначено, ці речі прийдуть під обради і рішення конгресу, яке буде дуже важне, бо тут іде про кризу в світовому розумінні. Тому добре зробив конгрес, що вислав до Европи 19 конгресменів, щоб вони приглянулись цій кризі власними очима і самі провірили нужду. Як знаємо, цей Конгресовий Комітет уже виїхав до Европи. Він так дібраний, що [illegible] Від цього, що ці конгресмени, вернувши до Злучених Держав, скажуть американському народові буде багато залежати, яку Америка дасть дальшу допомогу Европі й світові. Голос тих конгресменів заважить теж і в конгресі. Це певне. Тому на них звернені тепер очі всіх американців, що розуміють нинішню світову трагедію та передбачують, що може статись в Европі й в світі, а тим самим і в Америці, коли ми не поратуємо Европи. Глядять на тих конгресменів, очевидно, і ці, що в голоді й нужді шукають в Америці останньої дошки ратунку.

Думаємо, що конгресмени, що виїхали до Европи, здають собі справу зі своєї місії. Тому треба припускати, що вони добре приглянуться відносинам в Европі й ввійдуть глибоко в суть самої кризи та цього, що може статись. Вони вислані на те, щоб не тільки послухати тих з американців, що там є, чи кого іншого, але таки самим вглянути в ситуацію і придивитись, як дійсно живуть люди. Президент висилає своїх довірених, щоб йому донесли, як є в Европі й в світі. Різні департаменти висилають своїх людей, а тепер конгрес вислав своїх. Це є розумний і демократичний спосіб розсліджування якоїсь проблеми. Таким способом можна дістати вірну картину цього, що діється, а маючи вірну картину, можна легше прийти до якогось розумного висновку.

Думаємо, що цей конгресовий Комітет сповнить своє завдання.

Лякають бомбою, щоб недопустити до війни

Майже кожного дня чути про якусь американську нову зброю, проте на першому місці є ще далі таки атомова бомба. Недавня заява секретаря торговлі Гаримана, що демократії можуть ужити атомову бомбу для оборони перед совєтським агресором, це перша урядова спроба вказати отверто, звідки йде небезпека. Від тижня пишуть про таємні комори, які копають під горами в околиці Албукерк, у Ню Мексику, а департамент війни не опрокинув твердження, що ці комори послужать за головний осередок виробу атомової бомби. Оприлюднено теж вістку про поширення атомової лябораторії на пустині стейту Ню Мексик, в околиці Льос Алямос.

Оці вісті приходять саме в другу річницю скинення атомової бомби на Гірошіму, в Японії, яка то подія приневолила людей постійно думати про небезпеку винищення людства атомовою силою.

Виявлення строгої тайни про сховки чи фабрикацію атомової бомби в підземних коморах, над якими стоять на сторожі відвічні гори, це сама собою незвичайна вістка в такому часі, коли постійно говориться про російську агресію, яка може скоро поширитись і на американську територію. У давніших часах зберігання таких важливих тайн належало до головних завдань воєнної влади. Тому само собою насувається питання, пощо це робиться? Коли ворога мається втягнути в засідку, то ліпше його не повідомляти про воєнну підготову. Отже насувається здогад, що Америка, яка є в посіданні оцеї страшної тайни, робить це не на те, щоб спровокувати когось до війни, а навпаки, щоб відстрашити [illegible] енних кроків.

Досвід з двох воєн показує, що війна не приносить хісна для переможця. Що більше: переможець мусить більше журитися після виграної війни, ніж журиться переможений по прогрі. Розгляньмо лише положення Великої Британії після обох останніх воєн, а пізнаємо, що всесвітня британська імперія внаслідок війни стала пережитком. Навіть само існування Англії тепер захитане, як це показується з її безупинних фінансових клопотів, а безупинні пересування політичних груп в Франції теж вказують на хисткий стан оцеї передвоєнної потуги.

Нема теж потреби закривати великих внутрішніх потрясень самої Америки після виграної війни, хоч Америка не потерпіла ні від стратегічних пересувань війська, ні від боїв ані від бомбових нападів. Безупинні робітничі невдовоління, флюктуація цін, шукання за новими ринками збуту продуктів і латання відносин у закордонній політиці — все те, є вислідом війни. А коли б ще заговорити про моральне знищення серед молоді і серед свіжого доросту, то й кінця не було б. Це теж післявоєнне явище.

Лише із вище наведених прикладів можна зрозуміти, чому Америка не хоче війни. У цьому баженні Америка йде так далеко, що хоче навіть пожертвувати найбільшою своєю тайною, тобто атомовою бомбою, щоб лише забезпечити мир. З тією метою Америка вийшла з предявленням в Обєднаних Державах в січні 1946 р., щоб покликати до життя Комісію Атомової Енергії при О. Д. Подавляюча більшість комісії випрацювала плян для далекосяглої міжнародної системи контролі й нагляду над виробом і орудуванням атомової енергії. Мала бути покликана до життя міжнародна агенція і їй мала бути передана цілковита влада над атомовою силою, почиваючи від її продукції аж до висилання делегатів в різні держави для провірки, чи припадково там не виробляють атомової бомби без відома комісії. Бо ніяка держава не сміла б тоді мати свою бомбу!

Цей плян є справжнім визовом для всіх держав світу і пробою міжнародної доброї волі, ширости й співділання. Найбільше до втрати має Америка, бо вона досі є єдиною власницею не лише тайни, як виробляти бомбу, але вона має теж і монополь в її посіданні. Треба мати справжню відвагу, щоб просто здатися на ласку міжнародного тіла, до якого належить така крутійська держава, як Совєтська Росія.

Росія, як їй здається, побачила свою [illegible] Вона не годиться на міжнародну контролю атомової сили, не дозволяє нікому приїхати на свою територію на оглядини, щоб там на місці переконатись, що не виробляється атомова бомба, а зате ставить домагання, щоб Америка добровільно виявила тайну виробу бомби, зрезигнувала з дальшого її виробу, знищила припас бомб, досі вироблених і вдоволилася лише „словом чести" держав, отже й Росії, що вони не будуть виробляти атомової бомби.

Для найпримітивніше думаючої людини є очевидним, що Росія хоче позбутися з світового овиду такого противника, яким є Злучені Держави з їхньою атомовою бомбою, бо тоді вона може стати панею світу, хоч би навіть і не мала своєї бомби.

Викликання звичайної нової війни з боку Росії не є для неї страшне. Вона переконана, що Америка, навіть вигравши війну, опісля попаде в таку скруту, в яку попали інші переможці після попередніх воєн. Розклад суспільного й господарського життя в Америці, як і в інших країнах, це райська потіха для Совєтів. Тоді вони єдині залишились би панами в знищеному світі, приготовивши для нього наперед комуністичні кайдани. Отже зовсім зрозуміле, чому Совєти хочуть позбутися з лиця землі атомової бомби, хоч би навіть і самі її не мали.

Америка, навпаки: Урятувавши з попередніх воєн не лише свій демократичний лад, але ставши захистом для західної цивілізації, старається всіми силами недопустити до війни. Щоб пригадати Росії, що її жде в майбутній війні, Америка мусить пригадувати їй самій і цілому світові, що вона не тільки має страшну зброю, але й придбала для неї безпечний сховок аж у земних челюстях.

ВІЛЬНА ІНДІЯ

(Надіслане з Европи).

День 15-го серпня 1947 — це велика історична дата. В цьому дні робітничий уряд Англії дав Індії волю.

Ця дата має потрійне велике значення. Вона, поперше, замикає цілий довгий розділ історії, писаний кровю, розділ колоніяльного панування Европи. Вона має, подруге, сучасне значення: в цьому дні дістала велика країна, в якій живе 400 мільйонів людей, новий політичний лад. І, по третє, вона своїм значенням і наслідками будує майбутність: скасування колоніяльного володіння Англії в Індіях — це тільки символ і початок. Всі народи світа, які досі ще стогнуть в ярмі національної неволі, підуть напевно шляхом Індії.

Панування Англії над індійцями почалось у XVII-ому столітті, а саме з того моменту, коли англійська торговельна спілка, спершу приватне підприємство, а відтак державне в Індії, хитрощами, грішми та розбоями поширило в Індії своє колоніяльне завойовництво. Це сталось через війни проти французів і голяндців, які раніше опанували торгівлю в Азії, витісняючи в свою чергу португальців. І це сталося через війни, розбої, обман й підкупства в самій Індії, де між місцевими князями велась безнастанна кривава боротьба. Таким способом Англія остаточно заволоділа Індією, якої безмежні багатства стали просто легендарними. Опанованою Індією, Англія стала в XIX. ст. найбільшою імперіялістичною потугою світа.

Гіндуський визвольний рух, порівняючо молодий. Перед яких 50-ти роками розпочала його молода гіндуська інтелігенція, закликаючи маси великої країни до боротьби за визволення Індії під гаслом національної єдности й солідарности. І дійсно цей визвольний рух захопив незабаром усі верстви населення Індії. На чолі його в останніх десятиліттях станув Магатма Ганді, „велика душа" Індії, з авторитетом святого, як всі визнавали. Боротьба Індії за свою волю і незалежність була тяжка. Перша світова війна принесла Індії провінціональне с а м о в р я д у в а н н я. В останній же світовій війні визвольний рух ще більше зріс на силі. Він припав саме на час, коли в дійсності становище Англії як світової потуги заломилося і коли до керми політичного правління в ній прийшла англійська робітнича партія (Лейбуристи). І саме англійська робітнича влада дала Індії волю, вже раніше їм обіцяну і тим самим зліквідувала в цій найбільшій і найбагатшій колоніяльній країні світа англійський імперіялізм.

Слід ще раз накреслити, що визволення Індії стало фактом, дякуючи тій обставині, що серед населення, в якого соціяльні й релігійні різниці та противенства відгравали і відграють колосальну ролю, що серед них запанувала в їх боротьбі за волю і незалежність національна єдність і солідарність. Саме релігійні противенства серед них приняли національний характер і стали так великі, що здавалося, через них заломиться ввесь визвольний рух. Англія не використовувала тепер цих противенств серед індійців в інтересах панування, а навпаки, вживала всіх заходів, щоби помирити могомедан з гіндусами в їх власному інтересі, наглядно бачучи, що панування Англії в Індіях вже не може довше вдержатись. Вільні Індії виступають з днем 15. серпня 1947 як дві незалежні держави — Гіндустан із 200 міл. населення і Пакістан із 80 міл. населення. Обі ці держави мають до червня 1948 р. виробити собі свою власну конституцію і мають повне право, або залишитись в англійській спільноті дійсно незалежних націй, або з неї вийти, себто, проклямувати повну свою незалежність. Попри ці дві незалежні держави існують ще держави різних князів (зі 100 міл. населення), які мають власновільно зеднатись з Гіндустаном або Пакістаном.

Коли нині на всій території Індії, почавши від княжих палаців та індійських храмів обох вір аж до найбідніших хат, мають прапори волі й незалежности Індії, то це має і символічне значення. **Це сигнал для всіх поневолених народів світа. Це сигнал і приклад!** Безумовно за прикладом Індії підуть Індонезія, Індокитай, Єгипет, арабські країни в передній Азії, а далі французькі колонії в північній Африці, ну й вкінці поневолені народи Европи. **Індія стала зразком боротьби за волю і незалежність.** Ліквідація англійського імперіялізму в Індії стає початком ліквідації всіх імперіялізмів світа і в першій мірі в Европі. Цей розвиток народів до волі й незалежности вважаємо просто соціяльним законом. Повоєнні часи в Европі, яка була тереном найжахливішої війни в історії світа, такі важкі й виняткові, що, здається, ми попали в стан варварства з перед тисячів років. Та це тільки перехідні часи, наслідки жахливої воєнної катастрофи. А втім розвиток світа відбувається не простолінійно, а зигзаками — від реакції до поступу і навпаки. А все таки в основному підрахунку очевидний поступ. Він іде і йде. Слід тільки дивитися в історію людства. І в результаті ніякі жертви в боротьбі за поступ і волю народів не йдуть і не підуть намарне.

Хай же тремтять гнобителі народів світа!

В. Л.

Все-Кельтійський Конгрес

Перший раз за останніх девять літ зібрався в столиці Ірландії, в місті Доблині, Все-Кельтійський Конгрес, який обєднує в ообі 4,000,000 людей кельтійської культури і мови. Головною групою кельтів це ірляндці. Перший Все-Кельтійський Конгрес був скликаний ними перед 30 роками. Остання війна перервала ці зїзди, а тепер їх відновлено.

Крім ірландців зараховують до людей кельтійської культури ще мешканців французької Бретанії, а в Англії вони поселені ще в Валії й Шкотії. Вони чваняться своїм кельтійським походженням, своїми звичаями, домашнім промислом, а передувсім мають бажання зберегти старинну кельтійську мову. У цій мові переховується старовинна народня література, народні перекази, пісні, оповідання і своєрідна філософія.

Не зважаючи на війну — а може саме через війну — кельтійська традиція оживає і обєднує людей спільної крови. Оце оживлення народньої кельтійської традиції розбуджує спільні почування серед кельтів і вони почувають між собою якусь спільну національну єдність. На конгресі прийнято резолюцію з проханням до французького уряду, щоб він дозволив на навчання кельтійської мови в школах у провінції Бретанії. Делегати з Шкотії, на Британськім острові (Англії) подали звідомлення про поступ у відродженні кельтійської мови в їхній околиці. До того причинюється багато не лише преса, але теж і радієві програми.

До кельтійської мови зараховують діялект „манкс", яким говорять мешканці острову Ман, де живе біля 50,000 людей кельтійської культури.

Головним краєм, де зберігається кельтійська мова, це сама Ірландія. На конгресі склав П. Суґру звіт з навчання кельтійської мови в Ірландії впродовж 25 років. Він виказав, що в 1936 році в Ірландії вживали цеї мови 666,000 людей, тобто лише 22% населення Ірландії. Тепер ця мова є загально прийнята як урядова мова і стала народньою мовою цілої країни. За те, завважав референт, кельтійська мова переходить свого роду метаформозу, бо вона приноровлюється до щоденного життя і зміняє свої форми.

ПЕТРО ХОРОЛ

Права застережені.

НА ТЕРНОВИХ ДОРОГАХ СОВЄТСЬКИХ

16)

З цими паперами ми пішли за характеристиками для кожного: Залагодивши з паперами — пішли до призивної комісії. Трохи хемікалів і я виявився непридатним до війська, а решту — зарахували — кого в школу молодшого командного складу, кого до артилерії, тощо. Знов хемікали і на чистих книжках напис: „Звільнений від військової служби згідно статті N", або — „Прикріплений до територіяльних військ".

Брат виїхав, а я лишився, не сподіваючись, що ніколи більше його не зустріну.

Бригаду нашу відкликали до Полтавської, куди нам повертатись не було охоти. Я пішов до станиці Іванівської на будівництво рисо / радгоспу, де мене призначено старшим техніком першої дільниці. Мешкання дали в станиці Полтавській. Одинокого мене оселили в будинку виселеної в Котлас родини. Дали авто, провели телефон. Я почав працювати, як керівник будівельної дільниці. Задоволений з того, що тут за мною не стежать, я спокійно й ретельно узявся до праці.

Скоро перша дільниця вирівнялась, перебої в будівництві меншали, а згодом і зовсім їх не стало. Будівельним трестом керував відомий з років горожанської війни Жлоба, а його заступником був Матусевич. Вони познайомились зі мною, стали часто бувати. Приїхала й моя дружина, але оселилась поблизу. Начальство стало помічати у мене дівчину і, знаючи, що я не жонатий, порадили мені на ній одружитись. Намовляти нареченої довго не довелось.

Я втретє одружився на тій самій жінці.

ХЛІБОЗАГОТІВЛЯ.

Тим часом у станиці Полтавській, як і в інших місцевостях відбувалась хлібозаготівля. Урожай 1932 року з усіх культур був такий, що молодші не памятали такого. Гектар землі давав 250 пудів пшениці.

Кожному господарству було призначено для здачі великі кількости зерна та огородини. Всі господарства цей податок виконали. Тоді було добавлено 50% першого податку. Цієї кількости здати не могли і виконали лише частково. Скоро після того довели третій податок, названий продовольчим самообкладанням. Харчів у населення лишалося стільки, що не було жодної родини, що була б забезпечена до нового урожаю. Спочатку здавали тонами, потім центнерам, кілограмами і нарешті сотнями грамів.

Була широко застосована конфіскація майна, як репресії за невиконання накладених продовольчих податків. Забирали не лише велику худобу, але свиней, курей, кролів. Забирали найменші виявлені запаси хліба, садовини, огородини.

Були організовані бригади сільського совєтського активу, комуністів, комсомольців, піонерів та місцевого шумовиння. У Полтавській організовано бригаду з 6-ти батальйонів, по 70 осіб у кожному. Одного дня всі кузні Полтавської зробили залізні палиці на півтора-два метри довжиною, що кінчилися або ножем, або були загострені як списи.

Кожний учасник цієї групи був озброєний таким списом. Кожний батальйон поділено на 10 лапок, по 7 осіб у кожній. Командиром ланки був обовязково комуніст, або комсомолець. У склад ланки входили особи з одного кварталу, але посилали їх на інший і дальший квартал. Ланки працювали рівнобіжно і послідовно.

Усі ланки робили обшуки або разом, або одна ланка йшла у те саме господарство за другою.

Обшукували всіх: хліборобів, ремісників, робітиків, інтелігенцію.

Ранком на третій день мого весілля, до мене зявилася перша сімка. Шукаючи харчів, вони розвалили пічки, зірвали у кожній кімнаті частину підлоги, оглянули шафи, столи. У кухні знайшли 1½ кілограма квасолі і забрали.

За кілька хвилин зайшла друга сімка. Вона була ввічливіша, але забрала півкіля рижу, що я напередодні приніс з будівництва. Подовбали в деяких місцях стіни, перекидали у хліві дрова, колупали в хліві і у дворі землю, шукаючи ями зі зерном чи городиною. Ніяких запасів я не мав.

У селян, особливо заможніших, ревізії були пильніші.

Трудовий день бригади кінчався однаково: щовечора з червоними прапорами ланки збиралися в будинку станичної ради і батальйонами йшли до будинку партійного комітету. Тут вони складали свої щоденні звіти, а зі собою приводили кілька арештованих за опір чи за ховання харчів.

(Дальше буде).

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісії У. Н. Союзу перевела контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу, за час від 1-го січня до 30-го червня 1947 року і подає тут її вислід.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

від 1. січня 1947 до 30. червня 1947 р.

З початком січня 1947 р. було повнолітніх членів	34,843
За час 6 місяців: принято нових	642
принято наново	188
принято з переступними листами	116
принято з інших кляс	50
принято зі старого роду обезпечен.	6
Разом	35,845
За час 6 місяців: суспендовано	326
відійшли з переступними листами	113
відійшли до інших кляс	50
відійшли до нового роду обезпеч.	6
відійшли зо зворотом в готівці	121
відійшли на безплатне продовження	10
відійшли на виплачене обезпечення	4
відійшли з виплаченим обезпеч.	10
померли	195
Разом	835
Остається з кінцем червня 1947 р.	35,010
Приріст за 6 місяців на	167

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ БУЛИ ОБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛЯСАХ:

У старому роді обезпечення	278
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	774
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	8,370
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	5.046
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	8,311
В новім обезпеченні на ціле життя для старих членів	12,231
Разом	35,010

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ

З початком січня 1947 р. було дітей членів	11,826
За час 6 місяців: принято нових членів	600
принято наново	108
принято з переступними листами	41
принято з інших кляс	23
Разом	12,598
За час 6 місяців: суспендовано	255
відійшли з переступними листами	50
відійшли до повнолітних членів	128
відійшли до інших кляс	23
відійшли зо зворотом у готівці	41
відійшли на безплатне продовження	—
відійшли на виплачене обезпечення	1
померли	11
Разом	509
Остається з кінцем червня 1947 р.	12,089
Приріст за 6 місяців	263

ДІТИ БУЛИ ОБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛЯСАХ:

У клясі 1. Молодечого Департаменту	3,668
У клясі 2. Молодечого Демартаменту	1,054
У клясі 3. Молодечого Департаменту	2,398
У клясі 4П на $ 250 Молодечого Департаменту	106
У клясі 4П на $ 500 Молодечого Департаменту	1,723
У клясі 4П на $1000 Молодечого Департаменту	567
У клясі 5Е на $ 250 Молодечого Департаменту	237
У клясі 5Е на $ 500 Молодечого Департаменту	1,769
У клясі 5Е на $1000 Молодечого Департаменту	438
У клясі 6С на $ 500 Молодечого Департаменту	93
У клясі 6С на $1000 Молодечого Департаменту	36
Разом	12,089

Маючи на увазі, що з початком 1947 року було всіх повнолітних членів і дітей разом 46,669, а знов з кінцем червня 1947 року те загальне число виносило 47,099, то загальний приріст у членах за перших 6 місяців 1947 виносив 430.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА

від 1. січня до 30. червня 1947 року.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.	ПРИХІД:	РОЗХІД:
Січень	$179,167.33	$ 36,765.90
Лютий	178,786.17	60,819.96
Березень	147,783.29	190,977.84
Квітень	118,237.58	81,320.07
Травень	102,519.17	188,982.49
Червень	167,544.61	501,254.94
Разом	$894,038.15	$1,060,121.20

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$470,319.61	$ 470,319.61
Відсотки від бондів	82,393.47	
Відсотки від морґеджів	20,703.56	
Відсотки від членських позичок	11,019.15	
Відсотки з банків	60.78	
Чинш від реальностей	28,314.95	
Заробок на бондах	3,506.72	
Разом від, інвестицій		145,998.63
Приходи друкарні і книгарні	43,566.67	43,566.67
Сирітські части	3,901.66	3,901.66
Продаж книжок в англійській мові	310.44	
Зворот стипендій	100.00	
Разом зворот до народного фонду		410.44
Зворот резерви з молод. департ.	3,248.86	
Зворот резерви за переписаних членів зі старого до нових родів обезпечення	865.00	
Разом		4,113.86
Перенос резерви за суспендованих членів	5,776.13	
Зворот нагороди секретарям з молодечого департаменту	1,608.56	
Зворот виплаченої нагороди за нових членів з мол. деп.	910.50	
Зворот виплаченої нагороди за предсідників і касієрів з мол. департаменту	787.50	
Уневажнена дивіденда	212.70	
Продаж книжки Історія України в англійській мові	182.70	
Зворот виплаченої нагороди за лікарів	112.00	
Жертва до запомогового фонду	50.00	
Продаж ювілейної книги	39.00	
Уневажнений грошевий зворот	12.00	
Перенос інших фондів з мол. деп.	8.40	
Продаж плат. книжечок і відзнак	5.75	
Уневажнена нагорода за нових членів	4.00	
Зворот за офісові прибори	3.62	
Разом інші виплати		9,712.86
Інвестиції:		
Сплати і продаж бондів	104,634.02	
Сплати морґеджів	85,893.43	
Сплати членських позичок	25,486.97	
Разом		216,014.42
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1947 р.		$ 894,038.15

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду нових родів обезпечення	$266,223.67	
Виплати з фонду адміністрац.	125,867.35	
Виплати з фонду конвенційного	199.84	
Виплати з фонду запомогового	12,781.48	
Виплати з фонду народного	3,475.00	
Виплати з фонду сирітського	8,684.72	
Виплати з фонду обезпеки інвестицій і смертности	500.99	
Виплати з фонду Згоди Братств	1,453.22	
Разом		$ 419,186.27
Інвестиції:		
Інвестовано в бондах	624,989.89	
Позички членам	15,945.04	
Разом		640,934.93
Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1947 р.		$1,060,121.20

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем грудня 1946 року осталася	$ 532,197.58
Прихід за шість місяців	894,038.15
Разом	$1,426,235.73
Розхід за шість місяців	1,060,121.20
Готівка з кінцем 30. червня 1947 р. остается	$ 366,114.53

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 366.114.53	Посмертний фонд нових родів обезпечення	$7,831,192.53
Морґеджі	854,100.24	Адміністраційний фонд	219,744.66
Бонди	6,610,625.23	Конвенційний фонд	19,224.98
Позички членам	405,089.23	Запомоговий фонд	127,817.11
Реальности	239,500.00	Народний фонд	6,479.23
Друкарня	6,192.51	Посмертний фонд старого роду обезпечення	74,060.35
		Резервовий фонд	14,650.63
		Сирітський фонд	80,979.00
		Фонд обезпеки інвестицій і смертности	94,223.60
		Фонд Згоди Братств	13,249.65
Разом	$8,481,621.74	Разом	$8,481,621.74

МОЛОД. ДЕПАРТАМЕНТ.	ПРИХІД:	РОЗХІД:
Січень	$14,073.37	$ 2,468.75
Лютий	21,867.81	3,077.04
Березень	14,722.14	24,612.79
Квітень	11,379.39	4,777.25
Травень	10,966.68	16,294.60
Червень	26,769.87	45,305.09
Разом	$99,779.26	$96,535.52

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$60,633.09	$60,633.09
Відсотки від бондів	8,915.62	
Відсотки від морґеджів	1,236.72	
Заробок на бондах	720.00	
Разом від інвестицій		10,872.34
Звільнення членів від плачення вкладок (дивіденда)	2,119.50	2,119.50
Сплати бондів	20,280.00	
Сплати морґеджів	5,874.33	
Разом від інвестицій		26,154.33
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1947 р.		$99,779.26

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного	$11,285.70	
Виплати з фонду адміністраційного	15,136.07	
Разом		$26,421.77
Інвестиції:		
Інвестовано в бондах	67,113.75	
Інвестовано в морґеджах	3,000.00	
Разом		70,113.75
Розхід за час від 1. січня до 30 .червня 1947 р.		$96,535.52

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1946 р. осталася	$ 44,753.51
Прихід за шість місяців	99,779.26
Разом	$144,532.77
Розхід за шість місяців	96,535.52
Готівка з кінцем 30. червня 1947 р. остается	$ 47,997.25

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 47,997.25	Посмертний фонд	$737,309.37
Морґеджі	50,406.24	Адміністраційний фонд	52,510.33
Бонди	691,416.21		
Разом	$789,819.70	Разом	$789,819.70

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ

за час від 1. січня до 30. червня 1947 року.

ПРИХІД:

Відсотки від бондів	$495.00	
Заробок на бондах	112.50	
Разом		$ 607.50
Сплати бондів	5,100.00	$5,100.00
Разом прихід		$5,707.50

РОЗХІД:

Відсотки на закуплених бондах	$ 12.52	$ 12.52
Інвестовано в бондах	7,187.50	7,187.50
Разом розхід		$7,200.02

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ.

Готівка з кінцем 31. грудня 1946 р. осталася	$1,661.16
Прихід за шість місяців	5,707.50
Разом	$7,368.66
Розхід за шість місяців	7,200.02
Готівка з кінцем 30. червня 1947 р. остается	$ 168.64
Інвестиції в бондах	44,187.45
З кінцем 30. червня 1947 р. остается в тім фонді	$44,356.09

ПОВТОРЕННЯ.

З кінцем 31. грудня 1947 року було в фонді Захисту-Сиротинця	$43,761.11
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1947 р.	607.50
Разом	$44,368.61
Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1947 р.	12.52
Остается	$44,356.09

ЗВІТ З ФОНДУ БЛ. П. С. Ядловського.

З кінцем 31. грудня 1946 року було в тім фонді	$3,048.31
Відсотки від бондів	31.25
Відсотки з банку	3.99
З кінцем 30. червня 1947 року остается у фонді бл. п. С. Ядловського	$3,083.55

ПОВТОРЕННЯ.

Готівка з кінцем 30. червня 1947 р. остается	$ 583.55
Інвестиції в бондах	2,500.00
Разом	$3,083.55

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ І ПРИРІСТ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ В 1947 РОЦІ.

	Майно У.Н.С. в 1947 році	Майно У.Н.С. в 1946 році	Приріст майна
Майно старших членів	$8,481,621.74	$8,222,784.28	$258,837.46
Майно Мол. Департаменту	789,819.70	742,616.54	47,203.16
Фонд Захисту-Сиротинця	44,356.09	43,761.11	594.98
Фонд бл. п. С. Ядловського	3,083.55	3,048.31	35.24
Разом	$9,318,881.08	$9,012,210.24	$306,670.84

ПОВТОРЕННЯ.

Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 30. червня 1947 року	$9,318,881.08
Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1946 року	9,012,221.24
Приріст майна за час від 1. січня до 30 червня 1947 року	$ 306,670.84

(Докінчення на стороні 4)

Українська еміграція в Румунії

(УБІ). Зараз після капітуляції Румунії — 28. 8. 1944 року — перші машини НКВД, які віхали в Букарешт, кинулись по адресах українців. Тоді ж перевели арешти старших емігрантів. Між ними заарештовано: д-р Требкого Геродота, Мельника та інших. Це був перший етап терору, який зібрав, так би мовити, всю сметанку українства на тому терені. Після того настав час тиші, який тривав 6-7 місяців, потім прийшла друга фаза терору, в якій заарештовано Масюкевича, Івана Григоровича та інж. Забачинського.

В листопаді 1946 р. перевели большевики треті арештування. Тоді взято: Никоровича, Мирослава Халовюка, двох Циганюків, Евгена та Іллю Данилюків, Дмитра Гирюка, Василя Якубовича, в Ясах — Фурмана Юрія та Мирослава Квітковського. Їх відправили до тюрми в Констанці. По певному часі Никоровича звільнено, а Фурман збожеволів під побоями і в камері кричав: „Брати мої, я вас зрадив, простіть мені!"

З Констанци відставлено їх до Києва. В січні 1947 р. звільнено Циганюків. В червні 1947 р. заарештовано редактора Сербенюка.

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА.

— Французька літературна нагороа Сент-Бев 1947 року призначена Вікт. Кравченкові за книжку „Я вибрав свободу".

— Д-р Григор Лужницький одержав ступінь доцента української й польської мов на університеті в Ґрацу (Німеччина). Його габілітаційна праця була на тему „Положення праслов'янського театру".

— Українця Олексу Калюжного, головного танцюриста Театру балету в Монте Карло, запрошено на перогош танцюриста в Паризькій Опері.

— У Буенос Аюрес, столиці Аргентини, відбувся концерт колишніх акторів-співаків Київської опери Софії й Івана Шведових, які прибули з Европи.

— О. д-р М. Германюк закінчив свою професорську працю і 14 липня промувався в Лювені на університетського професора.

(„Українець у Франції".)

Новий наступ на робітництво Донбасу

Незалежно від різних підступних методів комуністичної партії та її прихвостнів, що старалися видушити з робітництва останню краплину поту, металюргія Донбасу та полудневої України не виконала пляну 6-тимісячного періоду 1947 року.

Пляну не виконано, бо це було понад сили як робітників, так і керівного персоналу. Бо як можна виконувати плян, який ніяк не бере під увагу людських та матеріяльних спроможностей? Як можна виконати норму, коли ви залежні від бюрократії, яка сидить на кожному місці? Все, що потрібне для нашої праці, приходить з великим запізненням, тому, що недомагає транспорт, тому, що відстає машинобудівництво, тому, що нерідко, замість одного ґатунку продуктів, ми одержуємо зовсім інші. Ми, робітники й технічно-інженерні сили Донбасу, є тільки маленьким коліщатком у советській системі, яка на кожному кроці недомагає, а за недомагання різних бюрократів, за корінні дефекти советської системи, що виявляється щодалі більше нежиттездатною, ми мусимо платити своїм потом — вимушеними нормами.

Під кутом видушування поту з робітництва треба розглядати також „конференцію партійно-державного активу", яка відбулася 3-5 липня цього року в місті Сталіно.

На конференції не був заступлений ані один простий робітник, який просто сказав би про те, де лежать причини всіх недомагань. Там були тільки члени партії, в якій лежить корінь лиха, там були представники бюрократичного державного апарату, який плентається в хвості партії, і там були всі ці Куцаковські, Семиволси, Пастухови, які для робітництва являють собою ніщо інше, як те, чим були для англійських робітників „майстрі поту" в XIX-му столітті. Участь у нарадах брав один із найбільших кровопивців Л. М. Каганович та міністер „чорного поту" Й. Т. Тевосян.

Не зважаючи на всі заходи, не вдалося приховати всіх дефектів у советській системі. Клименко, Андреєв, Несторів не могли обминути питання про випуск 32 відсотків бракованої сировин. Не можна було також приховати всіх дефектів з технічними означеннями, організації продукції й керівництва нею, і впали іронічні слова про те, що сотні вагонів блукають по донецьких залізничних шляхах, шукаючи місяцями свого призначення. Але все таки всі присутні не договорювали до кінця, і головну причину недомагань вони бачили в малих нормах, які дає робітництво. Нарікали на робітництво насамперед майстрі поту — стахановці. Цьому питанню присвятив також свою увагу їхній опікун — секретар обласного комітету КП(б)У Д. Г. Мельніков. Вони в нормах виробництва робітників вбачали не наслідки всього того, що діеться в советській системі, а причини. Лінією їхніх міркувань пішла, зрештою, і вся конференція, бо треба було на когось звалити всю вину, бо треба було знайти когось, хто би своєю кровою і працею заповняв усе те, чим хворіє советська система.

Лінією накладення нових тягарів на робітництво пішли також і резолюції, які закликають працюючих до видайнішої праці й до „боротьби за нові виробничі норми". Ми знаємо, що за тими гарними зверненнями прийде на нас новий натиск, як із боку советської бюрократії, так і з боку майстрів поту. Але ми знаємо також, що причина малих норм, що причина всього, на що хворіє советська система, лежить поза нами.

(Із записок робітника Ю.)

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

Написав **С. Гординський.*)**

Хвильового слушно вважає **критика творцем нової української прози.** Його „Сині етюди" — збірка новель, видана 1923 року — були новим словом в українській мистецькій прозі і відразу викликали голосний гомін в критиці та створили свою справжню школу новелістів. Вплив цього хвильовистого впливу слідний і до сьогодні. Стиль його характеризує передусім деструкція старих форм; українська імпресіоністична проза, якої блискучими представниками були Коцюбинський і Стефаник, у творчості Хвильового набрала рис виразно експресіоністичних; так і почувалося, що над літературою пройшла буря світової війни й революції, що нового стану душі вже годі було віддати старим стилем. Розбурхана стихія степу, по якому довго ще ганяли скорострільні тачанки повстанців, голод, переворот у всьому побуті, непевність усього життя взагалі, зокрема української людини — усе те відбилося різко на літературі, — стало вимагати адекватного собі стилю, спроможного передати всі нюанси сколихнутої і збуреної подіями української душі. І це, власне, висловив яскраво Хвильовий. У нього ще слідні далекі відгуки символізму — це яскраво вчувається передусім в його малюнках революції; вони наче затрачують свою реальність, стають якоюсь історіофічною апокаліпсою. Минуле-сьогочасне затирає свої грані, в революції, що її представляє Хвильовий — пише один з критиків, — „чуємо важкі кроки смутної і заплутаної української історії, бачимо непереможну владу українських безмежних степів, знаходимося під враженнями великих скитських могил і страшних тіней минулого старовинних азіятських орд..." Звідси один крок до внутрішньої динаміки, до того, що критик Юринець назвав любов до „непомірковапої, сильної, масової, позаісторичної української стихії, що продовжує процес стихії природи, вириваючись із берегів буденности, і яка є передусім **біолого-фізіологічним, а не суспільним фактом".** Сказане, безперечно, мало свій вплив на деяку анархічність і світовідчування стилю Хвильового, що, а втім, притаманне всій сучасній йому повоєнній літературі в Европі.

Ідеологічно — в „Синіх етюдах" вже позначився цікавий злом. Щоб це зрозуміти треба взяти до уваги, що сам Хвильовий, хоч народився (1893) в учительській родині, умовами праці і діяльности був тісно повязаний з робітничим середовищем, отже, сказати б, його шлях почерез соціялізм до комунізму, був в умовах українського зросійщеного міста зрозумілий. Хвильовий бере участь в громадянській війні, він звязує з комунізмом свої найкращі оповідання, надіючись, що його гасла справді здійсняться, що вони зрушать Україну з довговікової інерції і пхнуть на шлях всесвітнього поступу. Але ось, по медових місяцях комуністичної влади, на Україну приходить дух холодного протверезіння. Письменник бачить чому дійсність — що большевицька революція, здавивши революцію національну, українську, принесла Україні не визволення, а руїну і поневолення. І тому він, справжній і послідовний революціонер і бунтар, ненавидить не тільки минуле — добу занепаду, — але починає ненавидіти і ту революцію, яка перероджується в тупе російське міщанство уже червоної Москви. Він бачить, що червона Москва, хоч і знищила білу, царську, але аж ніяк не зреклася своїх імперіялістичних ідей підкорити інші народи, у першу чергу — Україну. В душі Хвильового назріває справжня буря, накипає гамлетівське роздвоєння: чи залишитися вірним своїй ідеї, своїй расі, чи — стати в ряди тих, які мають завдання знищити саме оте рідне „я"? так у центрі його творчости стає новеля „Я", твір, написаний з несамовитою силою експресій. Темою її — духово розбитий революціонер, що, в імя абстрактної („Загірної") комуни розстрілює власну матір.

І такою справді і стала підсоветська дійсність в Україні для тих українців, що, як Хвильовий, знайшлися в рядах комунізму.

Духовий злам слідний і в інших творах Хвильового. В новелі „Редактор Карк" автор питає: „Невже я зайва людина тому, що я безумно кохаю Україну?" Так, кололося „я" Хвильового, який мав до вибору: або бути собою, або здушити оте своє „я" — голос крови і землі. Він вибрав перше і став на бій з червоним Молохом.

Те, що Хвильовий представив у своїх новелях у дещо завуальованій формі символів, він розкрив ясно в своєму романі „Вальдшнепи". Перша частина роману була надрукована в журналі „Вільної Академії Пролетарської Літератури" — „ВАПЛІТЕ", заложеної Хвильовим та його групою т. зв. „відродженців" (нації). Та частина зразу викликала шалений крик і, під урядовим натиском, Хвильовий мусів заявити, що решту роману він знищив. Ідеєю роману є боротьба з елементами гоголівсько-достоєнськими в українській психиці — за нову українську людину, яка мала б відвагу „дерзати", тобто поривати́ся. Героїнею роману робить автор молоду талановиту вродливу дівчину Аглаю, що породжена совєтською дійсністю, але яка вже в цій дійсності виробила свою життєву ідеологію, зовсім відміну від тієї, що до неї пристосовували совєтську молодь, вона „з природи покликана до кипучої діяльности", вона хоче жити по-геройчному. І тут вона зустрічається в палких розмовах з комуністом Карамазовим і розколює його „комуністичну свідомість".

У цьому романі почула себе Москва смертельно ображеною; Хвильовий представив її там як „центр усесвітнього міщанства", як „збирательницю землі руської" — себто закинув їй продовжування старої царської імперіялістичної політики. Але згадані літературні твори Москва була б, може, Хвильовому ще подарувала, коли б він не написав був своїх **памфлетів.**

(Закінчення буде.)

*) Розділ із більшої статті цього ж автора „Микола Хвильовий і Микола Зеров".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. С.

(Докінчення зі сторони 3)

Згідно з банковими виказами і книжками в банках знаходиться така готівка:
Банк означений зіркою є заморожений.

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, означений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		$45,613.25	$45,613.25
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	21,759.01	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't.		20,640.91	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Svoboda	9,051.48	51,451.40
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	19,895.08	19,895.08
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	5,498.95	5,498.95
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	60,263.98	
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Dividend	5,955.58	66,219.56
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	40,978.80	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indg. Fd.	11,594.19	52,572.99
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	9,926.55	9,926.55
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	20,600	Sav. Dept.	Adm. Fd.	1,865.58	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	250.89	2,116.47
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	50,951.64	50,951.64
Bankers Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	41,028.03	41,028.03
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		12,372.05	12,372.05
Ukrainian Savings Co.	Cleveland, O.		Sav. Dept.	Mort. Fd.	5,550.56	5,550.56
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Concord Fd.	2,880.80	2,880.80
			Cash in banks		$366,077.33	$366,077.33
			Cash on hand in "Svoboda"		37.20	37.20
				Total	$366,114.53	$366,114.53

Готівка молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	$10,547.27	$10,547.27
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	1,002.71	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	325.47	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		829.71	2,157.89
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	11,637.49	11,637.49
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		13,570.29	13,570.29
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		4,080.55	4,080.55
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't		5,776.60	5,776.60
Chase National Bank	New York, N. Y.		Dividend Acc't	Dividend	227.16	227.16
				Total	$47,997.25	$47,997.25

Заморожений банк 1947 р. виплатив 5% дивіденди.

Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	168.64	168.64

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	583.55	583.55

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу перевела основну контролю майна, діловодства, господарки та організаційного життя У. Н. Союзу в днях 18–23 серпня 1947 р. та отсим стверджує, що знайшла все те в доброму стані і порядку.

Дмитро Капітула, Вол. Гірняк, А. Т. Кібзей, Ів. В. Іванчук, Стц Куропась.

ТАРЗАН, ч. 1676. Зажурений войовник.

Коли нагінка, зорганізована на зазив Джени, вибралася в погоню, мала Нкіма дбайливо йшла передом.

Між тим урадований Зорґ насолоджувався змаганням Тарзана, щоб себе звільнити.

Серед того одна з жінок Зорґа показала йому, що пляшка з еліксіром вже була порожна.

„Швидко!" кликнув зажурений войовник. „Я мушу вбивати малп, щоб дістати з них залози для зладження ліку!"